

SEMINÁŘ ZE ZÁKLADŮ SPOLEČENSKÝCH VĚD

Čtyřletý studijní cyklus (3. až 4. ročník) a vyšší stupeň osmiletého cyklu (septima – oktáva)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět náleží do vzdělávací oblasti Člověk a společnost s přesahem do vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Obsahově navazuje na vyučovací předmět Základy společenských věd. Seminář je koncipován jako dvouletý. V rámci semináře je rozšířeno a prohloubeno základní učivo vybraných tematických celků.

Předmět Seminář ze základů společenských věd svým charakterem připravuje žáky k maturitní zkoušce z uvedeného předmětu a ke studiu různých oborů na vysoké škole (právo, ekonomie, psychologie, sociologie, humanitní studia, filosofie, politologie).

Ve výuce semináře se používají jako formy výuky výklad propojený s diskusí se žáky, projektová výuka a exkurze.

Časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Seminář ze základů společenských věd je vyučován dvě hodiny týdně ve třetím (septima) a čtvrtém (oktáva) ročníku gymnázia dle učebního plánu: 0 – 0 – 2 – 2.

Zájemcům o studium psychologie je paralelně nabízen samostatný seminář z psychologie.

Realizovaná průřezová témata a mezipředmětové vztahy

V semináři se využívá mezipředmětových vztahů k ostatním oborům vyučovaným na škole (matematika, informační a výpočetní technika, chemie, biologie, dějepis, zeměpis a další). Svým charakterem pokrývá také všechna průřezová témata, jejichž konkrétní vstupy jsou charakterizovány v obsahu předmětu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie včetně klíčových kompetencí vycházejí z vyučovacího předmětu ZSV.

Vyučující v případě potřeby spolupracuje na přípravě PLPP nebo IVP pro žáky se SVP nebo žáky mimořádně nadané (viz úvod k předmětu ZSV).

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu SEMINÁŘ ZE ZÁKLADŮ SPOLEČENSKÝCH VĚD

*Poznámka:

Učitel může libovolně téma zredukovat nebo rozšířit na úkor jiného tématu s přihlédnutím k:

- zájmu a úrovni znalostí žáků
- aktuálnímu dění a situaci u nás i ve světě
- časovým, materiálním, softwarovým, ekonomickým a jiným možnostem školy

Seminář ze ZSV (3. – 4. ročník)

Hodinová dotace – 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy z RVP	Školní očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<u>Žák:</u> – objasní systém daňové problematiky státu a systém sociálních dávek	<u>Žák:</u> – vysvětlí princip fungování systému příjmů a výdajů – uvede přehled jednotlivých typů daní – zjistí výši daní, sociálního a zdravotního pojištění, životního minima – objasní funkci sociálních dávek, zejména podpory v nezaměstnanosti – uvede, jakým způsobem podá přiznání k dani z příjmu fyzických osob	<u>Sociální politika státu</u> – daně a daňový systém v ČR – důchodový systém – systém sociálních dávek – životní minimum	OSV – komunikace MKV – solidarita
– dokáže vysvětlit, jak funguje mezinárodní právo	– objasní principy, na kterých je mezinárodní právo založeno – popíše jednotlivé oblasti, jimž se toto právo věnuje	<u>Mezinárodní právo</u> – zásady mezinárodního práva – ochrana lidských práv – významné dokumenty a smlouvy	MKV – etnický původ, solidarita
– objasní politickou situaci a rozdělení světa po 2. světové válce – objasní důvody evropské integrace, posoudí její význam pro vývoj Evropy – rozlišuje funkce orgánů EU – posoudí vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady, jak mohou fyzické a právnické osoby v rámci EU uplatňovat svá práva – uvede příklady institucí, na něž se může obrátit v případě problémů při pobytu v zahraničí – posoudí projevy globalizace	– vysvětlí pojem státní suverenity – uvede příklady smluv sjednocujících Evropu – objasní důvody vzniku EU – vyjmenuje základní orgány EU a vysvětlí jejich činnost – zhodnotí výhody a nevýhody členství v EU pro ČR – uvede příklady globálních problémů dnešního světa – vyjádří svůj názor na postavení a roli člověka v současném globálním světě	<u>Mezinárodní vztahy a diplomacie</u> – evropská integrace, EU – proces globalizace – diplomacie, její nástroje – diplomatický sbor – Vídeňský protokol	OSV – sebezpoznání, komunikace MKV – etnický původ, regionální odlišnosti
– uvědomuje si význam sociologie pro člověka	– vysvětlí pojem sociologie a vznik sociologie jako vědy	<u>Sociologie</u> – sociologie jako věda	Filosofie – pohled filozofů na společnost

<p>– seznamuje se s vývojem společnosti ze sociologického hlediska</p>	<p>– nastíní nejdůležitější etapy jejího formování – vyjmenuje jednotlivé disciplíny sociologie – uvede metody uplatňované v sociologickém výzkumu</p>	<p>– vznik a vývoj – disciplíny – sociologický výzkum a jeho metody</p>	<p>Psy – člověk a společnost D – etapy historického vývoje společnosti Politologie – stát a společnost</p>
<p>– objasní podstatu některých sociálních problémů současnosti a popíše možné dopady sociálně -patologického chování na jedince a společnost</p>	<p>– vyslovuje svůj názor na postavení člověka ve společnosti z hlediska sociální nerovnosti – uplatňuje vhodné způsoby chování – vyslovuje svůj názor na současný stav kriminality u nás – snaží se poznávat i jiné kultury a uvědomuje si vzájemné odlišnosti – zhodnotí vliv médií na člověka a společnost, zejména vliv reklamy</p>	<p><u>Sociální struktura společnosti</u> – sociální útvary – sociální nerovnost – sociálně patologické jevy – rizikové chování – kriminalita, drogy – vandalismus</p>	<p>Z – demografie (hustota obyvatel, počet dětí v rodině) životní prostředí klimatické podmínky reliéf krajiny Biologie – dědičnost, pohlaví, věk, vývoj člověka Filosofie, etika OSV – komunikace, hodnotová orientace</p>
<p>– ve svém jednání respektuje platné právní normy</p>	<p>– reflektuje výstavu právního systému – zná náležitosti obvyklých právních dokumentů – rozlišuje právní odvětví</p>	<p><u>Právo</u> – právo a jeho vývojové podoby – právní dokumenty – právní skutečnosti – hierarchie právních odvětví – bližší seznámení s jednotlivými právními odvětvími – podle zájmů a domluvy se studenty</p>	<p>D – vznik státu a práva Z – různé formy států OSV – posílení právního vědomí, kreativita MKV – globalizace, sociální mobilita EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí MV – příklady z každodenní praxe</p>
<p>– rozlišuje jednotlivé ekonomické systémy – registruje hospodářský cyklus, jeho dopady na ekonomický a politický vývoj – vyjadřuje svůj názor na faktory ovlivňující úspěch výrobku na trhu, uvádí a hodnotí své argumenty</p>	<p>– objasní rozdíl mezi tržní a plánovanou ekonomikou – uvede příklady selhání trhu</p>	<p><u>Ekonomie a ekonomika</u> – z historie ekonomie – ekonomické systémy – ekonomické sektory – externality – mikroekonomie – peníze – obchodní společnosti – makroekonomie – z historie peněz</p>	<p>D – historický vývoj vybraných států, historické epochy Z – geografické odlišnosti OSV – posílení ekonomického myšlení MV – ideologie a každodenní praxe Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – srovnání ekonomického vývoje v Evropě (Východ x Západ) po 2. světové válce</p>